

Ο Αυστρίας Αρσένιος για τα τέσσερα χρόνια πολέμου στην Ουκρανία

[Οικουμενικό Πατριαρχείο](#) / [Μητροπόλεις Οικουμενικού Θρόνου](#)

Τέσσερα χρόνια συμπληρώθηκαν από την έναρξη του πολέμου στην [Ουκρανία](#) που ξεκίνησε με τη ρωσική εισβολή της 24ης Φεβρουαρίου 2022. Με αφορμή την θλιβερή αυτή επέτειο, ο [Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αυστρίας και Έξαρχος Ουγγαρίας κ. Αρσένιος](#) αναφέρεται στις πνευματικές, εκκλησιολογικές και ανθρωπολογικές διαστάσεις της συνεχιζόμενης τραγωδίας.

Σε δήλωση του επισημαίνει ότι «ή γῆ τῆς Οὐκρανίας ἔγινε τόπος σταυρώσεως», ενώ η ιστορία των τελευταίων ετών «δὲν γράφεται μὲ μελάνι, ἀλλὰ μὲ αἷμα», αναδεικνύοντας το βάθος του ανθρώπινου πόνου και την τραγικότητα μιας σύγκρουσης που, κατά τον ίδιο, υπερβαίνει τα γεωπολιτικά όρια.

Τονίζει δε ότι η ρωσική εισβολή δεν ανέτρεψε μόνο σύνορα, αλλά και «βεβαιότητες», φέρνοντας σε κρίση ακόμη και την έννοια της εκκλησιαστικής ενότητας. «Λαοὶ ποὺ κοινωνοῦν τῆς αὐτῆς Εὐχαριστίας εὐρέθησαν νὰ

ἀντικρίζονται μέσα ἀπὸ τὸ στόχαστρο», σημειώνει, χαρακτηρίζοντας την πραγματικότητα αυτή «ἐκκλησιολογικὸ παράδοξο» και «ὄντολογικὴ ῥωγμὴ».

Ο Μητροπολίτης υπογραμμίζει ιδιαίτερα το ανθρώπινο κόστος του πολέμου, κάνοντας λόγο για χιλιάδες νέους ανθρώπους που χάθηκαν πρόωρα, επισημαίνοντας ὅτι κάθε θάνατος δεν αποτελεί απλῶς ἀπώλεια ζωῆς ἀλλὰ «διακοπὴ σχέσης» και κατάρρευση «μίας μικρᾶς οἰκουμένης ἀγάπης».

Ιδιαίτερη ἀναφορὰ γίνεται στις οικογένειες που διαλύθηκαν και στις γυναῖκες που σηκώνουν τὸ βᾶρος της καθημερινότητας εν μέσω πολέμου. «Παιδιὰ μεγαλώνουν μὲ τὴν ἀπουσία ὡς καθημερινὴ παιδαγωγία», ενώ μητέρες και σύζυγοι ζουν με τὸν πόνο ὡς μόνιμο συνοδοιπόρο. Μέσα σε αὐτὸ τὸ σκοτάδι, ἀναδεικνύονται —ὅπως τονίζει— «χιλιάδες ἡρώιδες γυναῖκες» που κρατοῦν ὄρθια τὴν κοινωνία με «σιωπηλὴ μαρτυρία» και «σταυρικὴ ἀγάπη».

Παράλληλα, ἐκφράζεται ἔντονος προβληματισμὸς για τὸν ἐκκλησιαστικὸ λόγο ὅταν αὐτὸς παύει να περιορίζεται στη διακονία της παρηγορίας και ἀφήνει να ἐννοηθεῖ ὅτι ἡ βία μπορεί να ἐνταχθεῖ σε κάποια «ἱστορικὴ ἀποστολή». Ὅπως προειδοποιεῖ, ὅταν ἡ σύγκρουση προσεγγίζει «τὰ ὄρια θεολογικῆς νομιμοποίησης», τότε ἡ πίστη κινδυνεύει να μετατραπεί σε ιδεολογία.

Ο Μητροπολίτης υπενθυμίζει ὅτι «ἡ Ὁρθοδοξία δὲν γνωρίζει ἱεροὺς πολέμους· γνωρίζει ἱερὰ μετάνοια», τονίζοντας πως ἡ σωτηρία δεν ἐπιτυγχάνεται μέσω ἐπικράτησης ἀλλὰ μέσω ταπείνωσης, κατὰ τὸ παράδειγμα του Χριστοῦ «ποὺ δὲν νίκησε κατακτώντας ἐδάφη, ἀλλὰ παραδίνοντας τὸν ἑαυτὸ Του».

Προειδοποιεῖ ἀκόμη για τὸν κίνδυνο της ἐξοικείωσης με τὴ βία και τὸν ἀνθρώπινο πόνο: «Νὰ συνηθίσουμε τοὺς νεκρούς... τὰ ὄρφανά...», κάτι που, ὅπως ἐπισημαίνει, συνιστᾶ βαθύτερη πνευματικὴ ἀπειλή ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ συνέχιση των ἐχθροπραξιῶν.

Ἡ δήλωση καταλήγει με ἔντονο προσευχητικὸ χαρακτήρα και κάλεσμα ἐυθύνης προς ὅλους, ιδιαίτερα προς ὅσους λαμβάνουν πολιτικές και πνευματικὲς ἀποφάσεις, ὡστε να ἀποσυνδεθεῖ οριστικὰ ἡ πίστη ἀπὸ κάθε μορφή βίας.

«Ὁ πόλεμος δὲν εἶναι μοῖρα· εἶναι ἀποτυχία ἐλευθερίας», τονίζει χαρακτηριστικὰ, ἐκφράζοντας τὴν εὐχή ἡ τέταρτη ἐπέτειος να ἀποτελέσει «ἀφετηρία μετάνοιας» και ὄχι απλῶς σημεῖο μνήμης.

Κλείνοντας, ο Μητροπολίτης υπογραμμίζει ότι η Εκκλησία παραμένει πιστή στην αποστολή της μόνο όταν «άρνείται να εύλογήσει τὸ μῖσος καὶ ἐπιμένει νὰ μαρτυρεῖ τὴν εἰρήνη», προσευχόμενος: «Κύριε, λύτρωσε τὸν λαό Σου ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς βίας καὶ χάρισέ μας τὸ θαῦμα τῆς εἰρήνης Σου».

Αναλυτικά η δήλωση του Μητροπολίτη Αυστρίας και Εξάρχου Ουγγαρίας κ. Αρσενίου:

Τέσσερα χρόνια συμπληροῦνται ἀπὸ τότε πὺ ἡ γῆ τῆς Οὐκρανίας ἔγινε τόπος σταυρώσεως. Τέσσερα χρόνια κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ ἱστορία δὲν γράφεται μὲ μελάνι, ἀλλὰ μὲ αἷμα. Καὶ ὅσο ὁ χρόνος βαθαίνει, τόσο ἀποκαλύπτεται ὅτι ὁ πόλεμος αὐτὸς δὲν εἶναι ἀπλῶς μία σύγκρουσις συμφερόντων, ἀλλὰ γεγονός ἀποκαλυπτικὸ τῆς πνευματικῆς μας καταστάσεως.

Ἡ εἰσβολὴ τῆς Ρωσίας δὲν ἀνέτρεψε μόνον σύνορα· ἀνέτρεψε βεβαιότητες. Ἔθεσε ὑπὸ κρίσιν τὴν ἴδια τὴν ἔννοια τοῦ κοινοῦ Σώματος. Λαοὶ πὺ κοινωνοῦν τῆς αὐτῆς Εὐχαριστίας εὐρέθησαν νὰ ἀντικρίζονται μέσα ἀπὸ τὸ στόχαστρο. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἀπλῶς πολιτικὴ τραγωδία· εἶναι ἐκκλησιολογικὸ παράδοξο, μία ὄντολογικὴ ῥωγμὴ.

Χιλιάδες νεκροί. Νέοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔφεραν ἐπάνω τους τὴν ὑπόσχεση τοῦ μέλλοντος καὶ ὠδηγήθηκαν πρόωρα εἰς τὴν σιωπὴ. Κάθε τέτοιος θάνατος δὲν εἶναι μόνον ἀπώλεια ζωῆς· εἶναι διακοπὴ σχέσης. Εἶναι ματαίωση ἑνὸς μοναδικοῦ τρόπου ὑπαρξης. Διότι τὸ πρόσωπο, κατὰ τὴν πατερικὴ ἀνθρωπολογία, δὲν εἶναι ἄτομο κλειστό, ἀλλὰ σχέση ἀνοικτὴ. Ὅταν χάνεται ἕνας νέος, δὲν ἀφαιρεῖται ἀπλῶς μία βιολογικὴ παρουσία· καταρρέει ἕνα δίκτυο σχέσεων, μία μικρὰ οἰκουμένη ἀγάπης.

Οἱ οἰκογένειες πὺ διαλύθηκαν φέρουν τὸ ἀθέατο βάρος τῆς ἱστορίας. Παιδιὰ μεγαλώνουν μὲ τὴν ἀπουσία ὡς καθημερινὴ παιδαγωγία. Μητέρες ζοῦν μὲ τὸν πόνο ὡς μόνιμο συνοδοιπόρο. Καὶ μέσα σὲ αὐτὸ τὸ σκοτάδι ἀναδύονται χιλιάδες ἡρώιδες γυναῖκες — μάνες, σύζυγοι, ἀδελφές — πὺ κρατοῦν ὄρθια τὴν κοινωνία χωρὶς νὰ κρατοῦν ὄπλα. Ἡ ἀντοχὴ τους ἀποτελεῖ μορφή σιωπηλῆς μαρτυρίας· ἄσκηση σταυρικῆς ἀγάπης μέσα στὴν ἱστορικὴ καταιγίδα.

Τὸ τραῦμα βαθαίνει ὅταν ὁ ἐκκλησιαστικὸς λόγος δὲν περιορίζεται στὴ διακονία τῆς παρηγορίας καὶ στὴν ἐπίμονη ἰκεσία γιὰ εἰρήνη, ἀλλὰ ἀφήνει νὰ ὑπονοηθεῖ ὅτι ἡ σύγκρουση μπορεῖ νὰ ἐνταχθεῖ σὲ μία ἀνώτερη «ἱστορικὴ ἀποστολή». Ὅταν ἡ βία ἐγγίζει τὰ ὅρια θεολογικῆς νομιμοποίησης, τότε ἡ πίστη κινδυνεύει νὰ μεταβληθεῖ σὲ ἰδεολογικὸ σχῆμα. Καὶ ἡ ἰδεολογία, ἔστω καὶ ἐὰν φέρει ἐκκλησιαστικὴ γλῶσσα,

παραμένει ἄρνηση τῆς σταυρικῆς λογικῆς τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Ὁρθοδοξία δὲν γνωρίζει ἱεροὺς πολέμους· γνωρίζει ἱερὰ μετάνοια. Δὲν γνωρίζει σωτηρία διὰ τῆς ἐπικράτησης· γνωρίζει σωτηρία διὰ τῆς ταπείνωσης. Ὁ Χριστὸς δὲν νίκησε κατακτώντας ἐδάφη, ἀλλὰ παραδίνοντας τὸν ἑαυτό Του. Κάθε ἀπόπειρα σύνδεσης τοῦ Εὐαγγελίου μὲ τὴν ἐπιβολὴ τῆς ἰσχύος ἀλλοιώνει τὸ ἦθος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑπονομεύει τὴν ἀποστολή της.

Τέσσερα χρόνια μετὰ, ὁ κίνδυνος δὲν εἶναι μόνο ἡ συνέχιση τῶν ἐχθροπραξιῶν· εἶναι ἡ σκλήρυνση τῆς καρδιάς. Νὰ συνηθίσουμε τοὺς νεκρούς. Νὰ συνηθίσουμε τὶς χήρες. Νὰ συνηθίσουμε τὰ ὄρφανά. Νὰ ἀποδεχθοῦμε ὅτι ἡ ἱστορία προχωρεῖ ἀναγκαστικὰ μέσα ἀπὸ τὴν ἀνακύκλωση τῆς βίας.

Νὰ ἀποδεχθοῦμε τὶς κρύες νύχτες τοῦ χειμῶνα, χωρὶς νερό, ρεύμα καὶ θέρμανση, γιὰ χιλιάδες ἀνθρώπους. Ὅμως ἡ χριστιανικὴ συνείδηση δὲν μπορεῖ νὰ ἀποδεχθεῖ τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ κακοῦ ὡς μεταφυσικὸ δεδομένο. Ὁ πόλεμος δὲν εἶναι μοῖρα· εἶναι ἀποτυχία ἐλευθερίας.

Στεκόμαστε, λοιπόν, μὲ πόνο καὶ μὲ ἐπίγνωση. Προσευχόμαστε γιὰ τοὺς χιλιάδες νεκρούς, νὰ τοὺς ἀναπαύσει ὁ Θεὸς ἐν φωτί. Προσευχόμαστε γιὰ τὶς μητέρες ποὺ θρηνοῦν, γιὰ τὶς γυναῖκες ποὺ ἀγωνίζονται, γιὰ τὶς οἰκογένειες ποὺ ζοῦν μέσα στὴ διάλυση. Προσευχόμαστε καὶ γιὰ ἐκείνους ποὺ κρατοῦν στὰ χέρια τους τὶς ἀποφάσεις, πολιτικὲς καὶ πνευματικὲς, νὰ φωτιστοῦν καὶ νὰ ἀποσυνδέσουν ὀριστικὰ τὴν πίστη ἀπὸ κάθε μορφή βίας.

Εἶθε ἡ τέταρτη αὐτὴ ἐπέτειος νὰ γίνεῖ ὄχι ἀπλῶς σημεῖο μνήμης, ἀλλὰ ἀφετηρία μετάνοιας. Εἶθε νὰ ἔρθει ἡ ἡμέρα ποὺ οἱ λαοὶ θὰ ἀναγνωρίσουν ὅτι ἡ ἀληθινὴ δύναμη δὲν βρίσκεται στὴν ἐπικράτηση, ἀλλὰ στὴ συμφιλίωση· ὅτι ἡ εἰρήνη δὲν εἶναι τακτικὸς ἐλιγμός, ἀλλὰ ὄντολογικὴ ἀποκατάσταση σχέσης.

Καὶ τότε, ἴσως, μέσα ἀπὸ τὰ ἐρείπια, νὰ ἀναδυθεῖ μία νέα συνείδηση· ὅτι ἡ ἱστορία δὲν σώζεται μὲ περισσότερη ἰσχύ, ἀλλὰ μὲ περισσότερη ἀλήθεια. Ὅτι ἡ Ἐκκλησία παραμένει Ἐκκλησία μόνο ὅταν ἀρνεῖται νὰ εὐλογήσει τὸ μῖσος καὶ ἐπιμένει νὰ μαρτυρεῖ τὴν εἰρήνη. Μέχρι ἐκείνη τὴν ὥρα, ἡ προσευχή μας παραμένει σταθερὴ καὶ ἐπίμονη· Κύριε, λύτρωσε τὸν λαό Σου ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς βίας καὶ χάρισέ μας τὸ θαῦμα τῆς εἰρήνης Σου.